

KESKUSTANUORTEN EHDOTUS

Twiiitti

Tulevaisuuden kunta sitoutuu tekemään kestävien elämäntapojen toteuttamisen helpoksi ja edulliseksi sekä sitoutuu kaikessa toiminnassaan edistämään hiilineutraaliutta. Kunnat ovat ketteriä kiertotalouden edistäjiä ja ilmastopäästöjen vähentäjiä.

Johdanto

Keskustanuoret haluaa luoda kunnista kierto- ja jakamistalouden alustoja. Kunnat ovat ketteriä asukkaidensa yhteisöjä, ja tämän takia kunnilla on valtava potentiaali tehdä kestäviä ratkaisuja ilmastonmuutoksen ja luonnon monimuotoisuuden heikkenemisen ratkaisemiseksi.

Ympäristökriisi ei ratkea yhdellä yksittäisellä toimenpiteellä, siksi ehdotuksemme kattaa laajemman ajattelutavan muutoksen. Tulevaisuudessa yhdeksi kunnan tärkeimmistä tehtävistä tulee kierto- ja jakamistalouden tukeminen ja mahdollistaminen. Kunnan tulee olla mahdollistaja, ei rajoittaja!

Ehdotuksen sisältö

Kunnissa pystytään tehokkaasti ja realistisesti vaikuttamaan ilmastoon ja luonnon monimuotoisuuteen omaksumalla ajatus kunnasta kierto- ja jakamistalouden alustana.

Käytännössä jokaisessa kunnassa tulee uusien valtuustojen aloittaessa valtuutettujen toimesta laatia kunnalle oma ilmasto- ja ympäristöstrategia, jossa määritellään kyseiselle kunnalle toimivat keinot ratkaista ympäristökriisit. Suomi on pitkä maa, ja Suomen kunnat hyvin erilaisia – samat ratkaisut eivät toimi Helsingissä tai Savukoskella. Se ei kuitenkaan tarkoita sitä, etteikö ilmastopolitiikka olisi meidän kaikkien asia.

Keskustanuoret ehdottaa, että näissä ilmasto- ja ympäristötiekartoissa määritellään askelmerkit, joiden avulla kunnasta voi tulla kierto- ja jakamistalouden alusta. Ainoa keino, jolla voidaan sekä torjua ilmastonmuutosta että luonnon monimuotoisuuden heikkenemistä, on siirtyminen avoimista materiaalivirroista mahdollisimman suljettuun kiertotalouteen. Tämä tarkoittaa sitä, että kaikki jäte hyödynnetään tavalla tai toisella.

Käytännössä tämä monesti tarkoittaa kierrättämisen tehostamista. Toki kiertotalouteen kuuluu esimerkiksi tuotteiden kestävyys pohtiminen, mutta siihen kunnalla ei juurikaan ole päätösvaltaa. Toki kuntien hankinnoissa on tarkasteltava hankittavien tuotteiden elinkaaren pituutta.

Lainsäädäntö mahdollistaa kunnille hyvin laajasti jätehuollosta eli kierrättämisestä päättämisen ja tavoitteiden kirittämisen. Keskustanuorten mielestä kierrättämisen on oltava mahdollista niin taajamissa kuin haja-asutusalueilla. Kierrättämisen tulee olla helppoa jokaiselle kuntalaiselle.

Kiertotalous ei ole vain yksittäisten kuntalaisten asia, vaan myös yritykset on saatava siihen mukaan. Kierrättämisen tulee olla helppoa kuntalaisten lisäksi yrityksille, mutta tämän lisäksi kunnat voivat myös kannustaa ja vauhdittaa yrityksiä kehittelemään kiertotaloutta ja paikallistaloutta tukevia innovaatioita ja toimintamalleja.

Se materia, joka ei voi saada uutta elämää uutena tavarana, tulee käyttää kunnan lämmön- ja sähköntuotannossa.

Jakamistalouden osalta kunta voi esimerkiksi tarjota yhteiskäyttöautoja tai helposti muovattavissa olevia toimistotiloja kuntalaisten käyttöön. Nämä ovat keinoja, jotka toimivat niin pienessä kuin suuressa kunnassa. Asteittaisella siirtymisellä jakamistalouteen saadaan vähennettyä tarvetta luonnonvarojen kulutukseen.

Kuntien ympäristö- ja ilmastostrategioissa on tärkeää myös pohtia, miten kaikki kuntalaiset saadaan sitoutettua mukaan kierto- ja jakamistalouteen. Tämä voi toteutua esimerkiksi vahvalla kiertotalouskasvatuksella kouluissa ja erilaisilla kampanjoilla. Yhtenä vaihtoehtona voi olla varata budjetista tietty summa rahaa kuntalaisten ideoimien kiertotaloushankkeiden toteuttamiseen.

Miten toimeenpannaan

Valtuustokauden alussa kunnanvaltuustot laativat ympäristö- ja ilmastostrategiat jokaisessa Suomen kunnassa. Näissä strategioissa määritellään askelmerkit, joilla kunnista tulee kierto- ja jakamistalouden alustoja. Täysin samanlaiset ratkaisut eivät toimi kaikissa kunnissa kuntien erilaisuuden vuoksi.

Kuntien talousarvioissa varataan rahoitusta kierrättämisen tehostamiseen, jakamistalouden hankkeisiin ja kuntalaisten osallistamiseen.

Toimeenpanon osalta on tärkeää, että kunta mahdollistaa, mutta ei tee itse kaikkea. Kunta aktiivisesti tukee kierto- ja jakamistalouden ympärille syntyvää liiketoimintaa. Järkevä ilmastopolitiikka parhaimmillaan synnyttää uutta työtä ja elinvoimaa.

Hinta

Ilmastotoimien ei tarvitse tehdä kipeää. On totta, että jotkut investoinnit panostettaessa kierto- ja jakamistalouteen maksavat, mutta parhaimmillaan ne maksavat itsensä takaisin elinvoimana ja työpaikkoina.

Kuntien kierto- ja jakamistalouden vahvistamiseen on mahdollisuuksien mukaan hyödynnettävä esimerkiksi EU:n oikeudenmukaisen siirtymän rahastoa sekä rakennerahastoja.

Kierto- ja jakamistaloutta vauhdittavia toimenpiteitä voidaan tehdä useampien kuntien yhteistyöprojekteina, jolloin vain yksi kunta ei kannata mahdollista taloudellista taakkaa. Myös maakuntien liitot voivat olla toimijoina mukana vauhdittamassa kierto- ja jakamistalouden hankkeita.